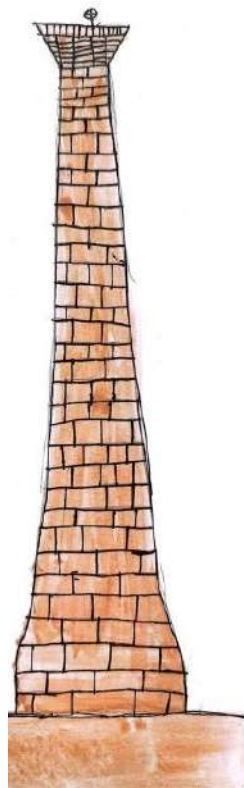

Tercer trimestre · Bòlit i Mikado · Infants de 9 i 10 anys

LES XEMENEIES DE SABADELL

XEMENEIES que fan del
PASSAT, un museu VIU

XEMENEIA DE RICARD SOLER I CIA/FYTISA

Plaza de Juan Oñal
La vivienda va ser construïda el 1943 segons el projecte de l'arquitecte sabadellenc Antoni Fornsell, amb una alçada de 25,71 m. En aquest indret hi havia ja un dels primers pisos vots de la ciutat, ja que tenia diferents noms al llarg del temps. Amb els anys, s'hi va configurar la fàbrica de Ricard Soler i Cia, que a partir del 1946 es denominà Fiestres y Tejidos Industriales SA (FTI)SA. Es dedicava a la indústria tèxtil llanera, a la producció de cintes de cardat i fieltres. L'antiga xemeneia del primer avís va esdevenir l'ec a veure el constructe l'actual, amb cos troncocònic, de planta circular, que s'alça sobre una base prismàtica acabada per un coronament penell.

XEMENEIA DEL VAPOR GRAN DEL COTÓ

El Vapor Gran del Coto va ser una de les primeres fàbriques modernes i mecanitzades de la ciutat, una de les més grans del segle XIX i una de les que va tenir més treballadors (s. XIX i XX). Es va començar a construir el 1854 i es va acabar el 1868. Es va dedicar a la filatura de cotó i al tissatge, i mes tard s'hi va afegir el blonquig i el tint. Va deixar de produir el 1970 i va ser enderrocada entre el 2000 i 2001 per construir-hi pisos. La seva planta, de planta circular i de dos troncones, s'eleva sobre una base prismàtica i es corona per un sol anell, amb una alçada de 29,81 m.

XEMENEIA DEL VAPOR BUXEDA VELL /
LA MERCANTIL SABADELLENSE

D'origen l'any 2001 la secció del Museu d'Història Vella forma part del punt museístic del Museu d'Història de Sabadell dedicat a explicar el pas energètic del vapor a l'electricitat com a força motriu per a la indústria. La família Buxeda va construir el vapor entre 1895 i 1905 amb el propòsit de produir energia elèctrica per a la central tèrmica i l'edifici de renteria i l'edifici que ocupaven l'illa 13a de l'antiga planta de l'empresa de la Rambla, fins a l'any 1899, que va fer fallida. El 1905 es va constituir la Mercantil Sabadellense, amb el finançament de creditors de l'empresa Buxeda, i va condicionar la sortida del vapor per a Regener i poder recuperar el poder d'una societat que es va ser propietària fins a l'any 1903. L'any 1906 es va constituir la Societat Elèctrica Sabadell, que va comprar la planta i instal·lar la màquina de vapor amb la màquina WOL de 60 CV. La societat, que es conserva pràcticament sencer, l'obra d'enginyeria d'Instal·lació, va ser un projecte de l'enginyer Francesc Tàrrer. Aquest edifici forma part del patrimoni històric també format dels 156 elements inextinguibles del Patrimoni Industrial de Catalunya.

XEMENEIA DEL VAPOR GORINA (Placer del Riu Gorina)

La primera indústria que es va implantar en aquest indret va ser de l'any 1863, el Vapor de Josep Barrella, que es va incendiar el 1864 i d'aquí el nom popular de Vapor Cremat. Entre el 1891 i el 1896 s'hi va instal·lar la filatura de llana de Joan Molins. L'any 1896 s'hi van establir els Ginoris, fins al 2005, quan les fabricades desmuntar de funcionar. La zona més coneguda, però, és la zona de setena, pertany a la segona hèra del vapor, barrella entre el 1886 i el 1895. Està constituïda per un con domònic, de planta circular, que s'aixeca del sol sense base diferenciada en superfície. La fabrica va ser emmascada per construir-hi habitacles, locals comercials, places d'aparcament i uns places.

XEMENEIA DE GARRIGA GERMANS

De les xemenes conservades a Sabadell en la més recent, de l'any 1962. Es conserva sencera l'escoba del enginyer firmat a l'ellenc. La fàbrica a la qual pertanyien es dedicava a la indústria tèxtil, la filatura d'estam, el bobinat i els tintos, i va ser enderrocada l'any 1992. Està constituïda per un cos de forma troncoconica, de planta circular, que s'aixeca sobre una base prismàtica i es acabada per un coronament penell. Té una alçada de 26,14 m.

**XEMENEIA DE LA FÀBRICA MONTLLOR /
COOPERATIVA DE PAQUETERIA I ASTRACANS**

La xeremenda d'aquesta fabrica, construïda el 1923 segons un projecte de l'enginyer sabadellenc Miquel Sampere i Oriach, té una alçada de 23,57 m. És començada seriosa i està construïda per un cos troncocònic, de planta circular, que s'eleva sobre una base cilíndrica, acabada per un coronament complex. Fins al 1935 va ser coneguda com la fabrica Monitor (dedicada al textil); després, com a Cooperativa de Paquetaria i Astronàutic. El conjunt industrial es va esvair el 2004.

XEMENEIA DEL VAPOR CODIN

(Plaça de Bosch - Gimpeva, davant de l'edifici del Vapor Codina)
És la xanomena més antiga que es conserva a Sabadell, construint l'any 1680 i projectada per l'enginyer Narcís Munnell i Sala. Està constituïda per un cos que té forma troncocònica, de planta circular, que s'eleva sobre una base que té forma de piràmide truncada i és acabada per un coronament complex format per la combinació d'arcs i trams de semicercle.

XEMENEIA DE FRANCESC SAMPERE I GERMANS

[Plaça de Frederic Montanyà]
Es conserva sencera. L'espai d'aquesta façna es va configurar
el construí el costat de l'antic Vapor d'en Rovira, entre els anys
1897 i 1920. Era dedicat a la indústria tèxtil lanera i actualment
no es conserva. La xemena, bastida l'any 1918 i obra de l'en-
ginyer sabadellenc Francesc Izard i Bas, és de planta circular,
s'eleva sobre un socol circular i és cobrada per un coronament
complex, amb una alçada de 36,70 m.

XEMENEIA DEL VAPOR CAL MOLINS

El veper es va començar a construir l'any 1872 i es dedicava a la indústria tèxtil lanera. Actualment només s'hi conserva la segona xemeneia, de l'any 1901, obra de l'enginyer sabadellenc Manuel Folguera i Durán. Té un cos de forma troncoconica acabat amb un coronament semell format per un anell sobreelevat. L'alçada d'aquesta xemeneia és de 29,62 m.

ARQUITECTURA que respira història

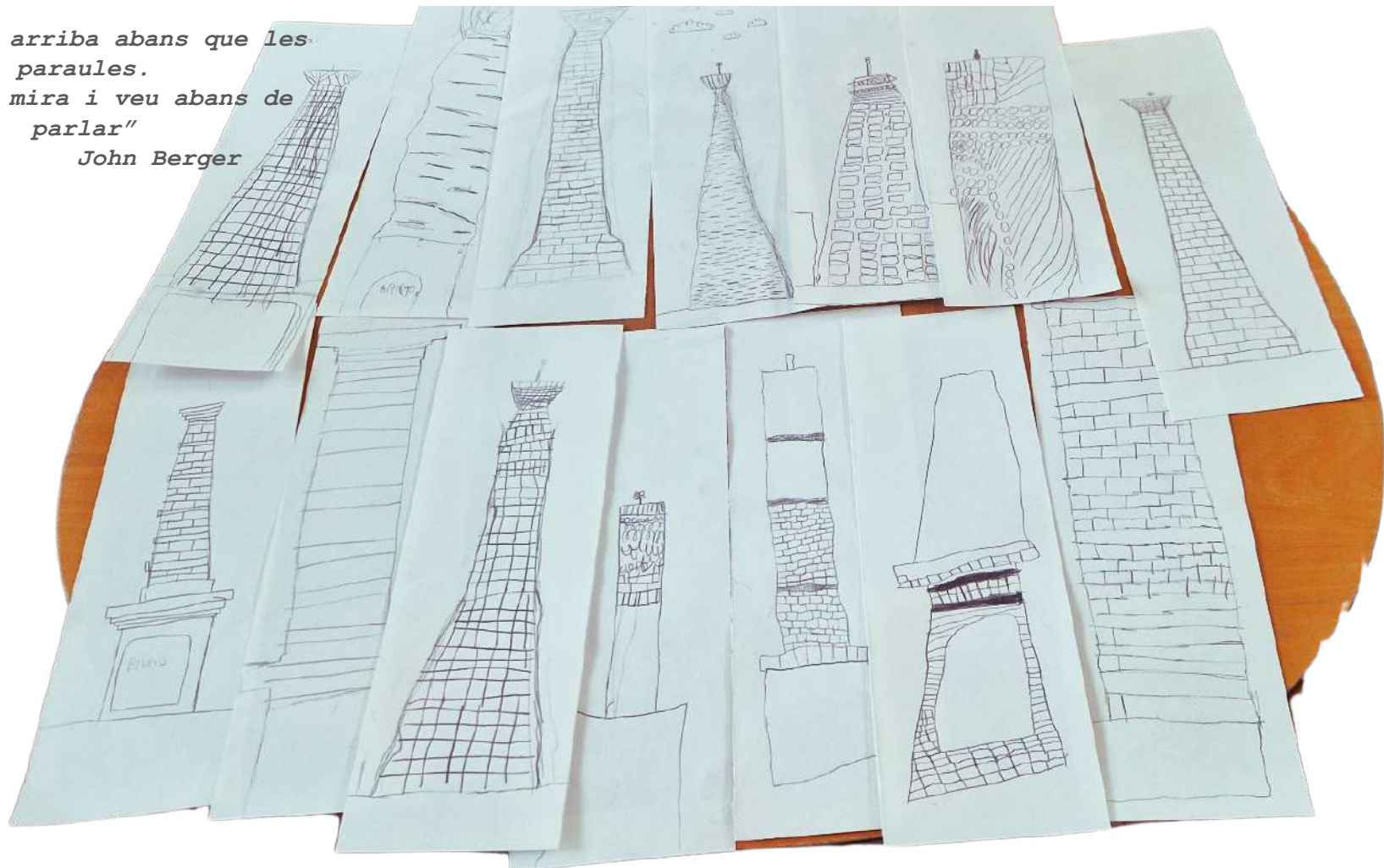

DIBUIXA el batec d'una ciutat industrial.

"La vista arriba abans que les
paraules.

L'infant mira i veu abans de
parlar"

John Berger

Elements de la ciutat que connecten
amb el pensament
m a t e m à t i c tangible...

Què és el diàmetre

el diàmetre es la línia més llarga que
Podem dibuixar dins d'un cercle passant
Pel centre.

si volem dibuixar en un paper el diàmetre
de les xemeneies que mesura 3 metres

es podria fer?

repte 1

imagina que la mesura del diàmetre de
les xemeneies es de 3 metres.

si 1 cm del dibuix es 1 metre de la realitat
quants cm mesuraria el dibuix?

1 cm = 1 m
2 cm = 2 m
3 cm = 3 m

RADI = 1,5

... on el cos també pren un protagonisme
necessari i permet una experiència
vivencial, primer pas per arribar a
conceptualitzar més endavant.

*"La clau de l'educació
no és ensenyar, és
despertar la
curiositat".*

Ernest Renan

EL DIPLODOCUS
ES ALT COM
UNA XEMENEIA?

Comparar mesures i comprendre el sentit de les alçades

Competència específica 5

Utilitzar connexions entre diferents idees matemàtiques, així com identificar les matemàtiques implicades en altres àrees o amb la vida quotidiana, interrelacionant conceptes i procediments per interpretar situacions i contextos diversos.

La mirada experta de l'arquitecte Josep Maria Massagué, serveix de guia per entendre aspectes de la construcció de les xemeneies.

PER QUÈ ERENTAN
ALTES?

COM EREN
ELS MAONS?

COM HO FEIEN
PER CONSTRUIR LES
XEMENEIES?

TRBALLAVEN
NENSA
LES FABRÍQUES?

FULL DE REGISTRE: L'ESCALA

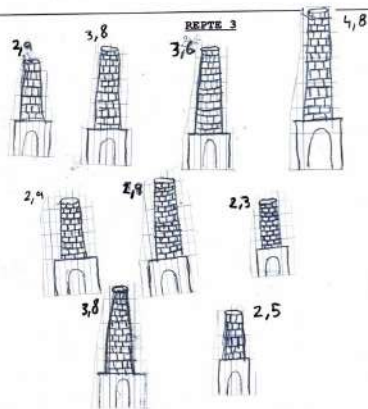
REpte 1

RESPOSTA: 1cm = 10m. 2cm = 20m. 3cm = 30m. 4cm = 40m. 5cm = 50m.

REpte 2

SI VULL DIBUIXAR LES XEMENEIES DE LA Taula QUANT MESURARÀ CADA DIBUIX?

Vapor Cal Molins	29,62 m	2,9
Francesc Sempere i Germans	36,70 m	3,6
Fàbrica Montllor	23,57 m	2,3
Gerriga Germans	26,14 m	2,6
Vapor Gorina	38,70 m	3,8
Vapor Buxeda Vell	38,70 m	3,8
Vapor Gran del Cotó	29,81 m	2,9
Xemenieia de Ricard Soler	25,77 m	2,5
Artexil	48,17 m	4,8

Pensar,
crear,
modelar

- MATERIAL NECESSARI PLÀSTIC, IMPRESSORA 3D

- PARTS DE LES XEMENEIES:

• TÈ CORONA? SÍ

• TÈ BASE? SÍ

- MESURES NECESSÀRIES

• ALÇADA 48CM

• DIÀMETRE 3,14

CORONA, FRONC

Conèixer aquesta realitat amplia
i enriqueix el nostre vocabulari.

Museu de la Indústria Tèxtil Llanera
Vapor Buxeda Vella.

Sortides que ens apropen al **passat** de la ciutat

i que permeten descobrir com
era la indústria tèxtil entre
eines, materials i records...

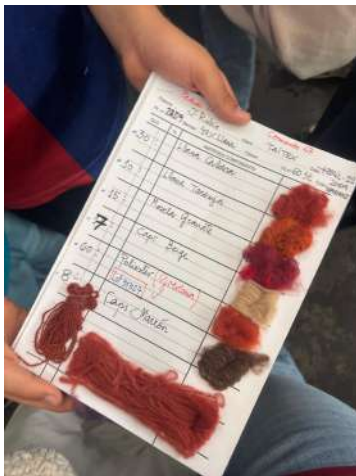

i prendre consciència de les condicions de vida
i treball durant la revolució industrial.

Altres sortides ens apropen a la realitat **actual**

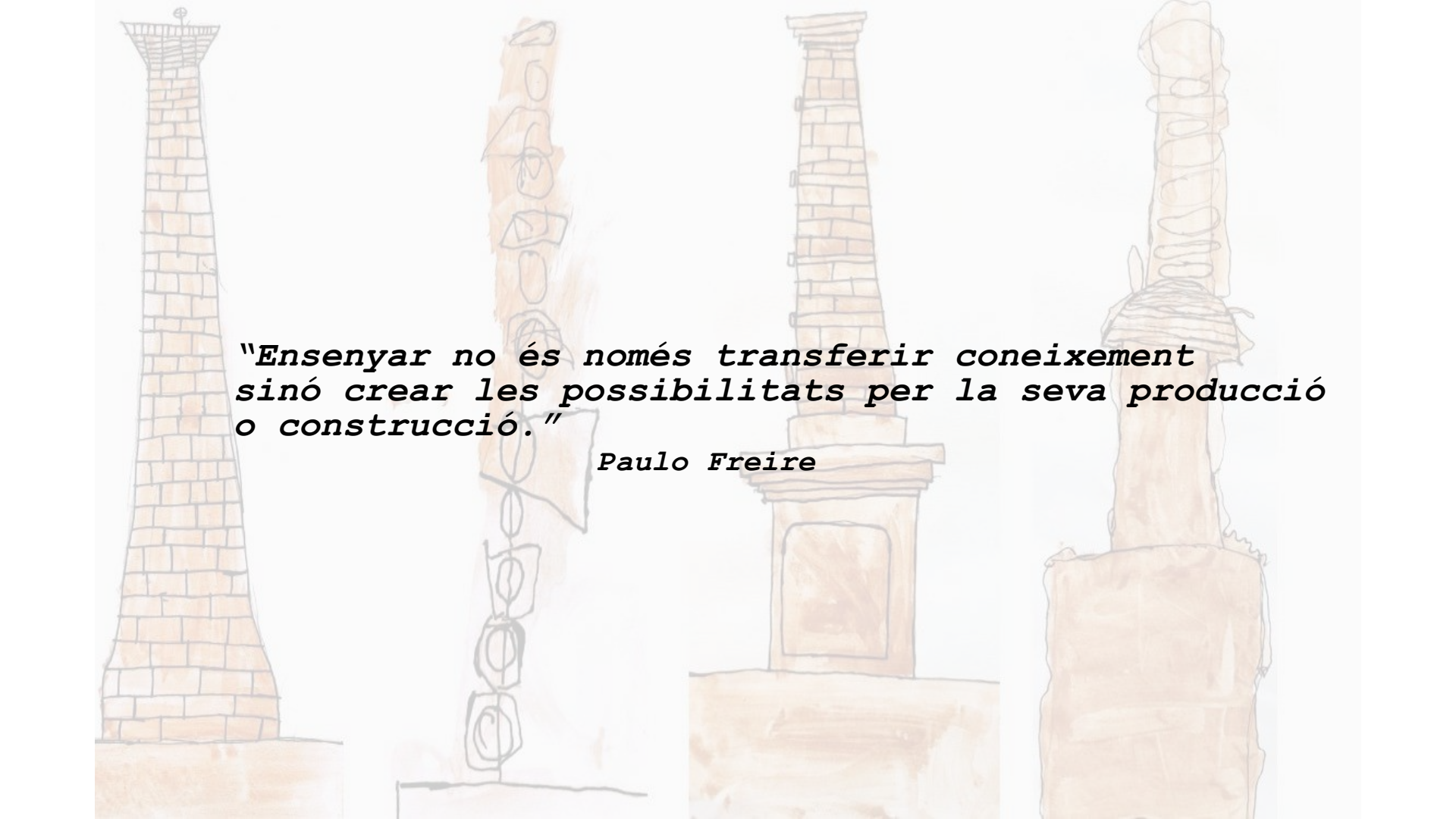

i conèixer de primera mà
diferents processos
tèxtils.

Preparar la Gran Tarda suposa transferir tot el coneixement après al llarg d'aquest projecte.

***"Ensenyar no és només transferir coneixement
sinó crear les possibilitats per la seva producció
o construcció."***

Paulo Freire

